

ADVOCATE-GENERAL AF FREDERICIA RESPONSUM

1ste Reviderede Udgave

MORTEN RAND

INDLEDNING	2
INSTITUTIONEN	3
<i>Tjenesteydelser til virksomheder m.v.</i>	3
<i>Tjenesteydelser til jobsøgende</i>	3
<i>Jobcentrenes indretning og funktion</i>	4
<i>De fysiske rammer</i>	4
ÆNDRING AF DE FYSISKE RAMMER PÅ AF FREDERICIA	5
ÆNDRINGERNES BETYDNING I FORHOLD TIL BPG	6

Advocate-General

Session of 2006-2007

Indledning

Danmarks såkaldte “Flexecurity” model har tiltrukket sig stor opmærksomhed internationalt. Nogle lande eksperimenterer med tilsvarende koncepter, om end i tilpasset form, hvorimod eksperter mange steder tvivler på modellens egnethed dér som følge af strukturelle og demografiske forskelle.

Flexecurity-modellens styrke består efter sigende i, at den på rette måde kombinerer “stok” og “gulerod.” Især kræver det betydelige ressourcer at få langtidsledige i varig beskæftigelse, ikke mindst hvor ledigheden er forbundet med personlige traumer såsom misbrug eller psykiske problemer. Sagsbehandlerne i kommuner og A-kasser søger med vejledning samt tilbud/påbud om uddannelse og midlertidig beskæftigelse (såkaldt “aktivering”) at give den ledige de incitamenter, der skal til for at bevare en vis tilknytning til arbejdsmarkedet samt – forhåbentlig – til med tiden at finde et rigtigt fodfæste på arbejdsmarkedet i form af varig beskæftigelse.

Arbejdsformidlingens jobcentre udgør formentlig et uundværligt supplement til disse ressourcer. Som nærmere beskrevet i dette responsum kan disse centre, med deres hårfine balance mellem åbenhed, diskretion og robuste ressourcer, bringe jobsøgende og arbejdsgivere tættere på hinanden – vel at mærke på en forholdsvis uformel måde.

Blev jeg bedt om at beskrive Flexecurity-modellen overfor udenlandske kollegaer og klienter, ville jeg citere den beskrivelse af AF-centrene, som nedenfor er medtaget under hovedafsnittet “Institutionen.” Punkt for punkt roses centrene for, at deres indretning og funktion understøtter deres formål.

I samme forbindelse ville jeg dog benytte lejligheden til atter at kritisere de ændringer, som AF Fredericia foretog i perioden november-december 2006.

Afsnittet "Ændringer af de fysiske rammer på af Fredericia" indeholder en nærmere beskrivelse af de stedfundne ændringer, en analyse af disses betydning set ud fra brugernes synspunkt, samt min kritik af ændringernes uforenelighed med jobcentrets formål. Afsnittet "Ændringernes betydning i forhold til BPG" er en vurdering af disse ændringers effekt på forholdet mellem AF Fredericia og offentligheden.

Institutionen

Arbejdsformidlingen er et offentligt finansieret og drevet landsdækkende netværk af jobcentre, hvis primære funktion er at bistå jobsøgende samt tilrettelægge og medvirke til uddannelse og videreuddannelse.

Tjenesteydelser til virksomheder m.v.

Arbejdsformidlingen yder forskellige services til offentlige og private arbejdsgivere, der har ledige stillinger, herunder:

- opsætning af stillingsopslag i Arbejdsformidlingens jobcentre, hvortil der er almen adgang;
- oprettelse af elektroniske stillingsopslag på Arbejdsformidlingens centrale database, hvortil der er almen adgang. Elektroniske stillingsopslag kategoriseres efter arbejdspladsens geografiske placering samt arbejdsformidlingens art, hvorved jobsøgende får mulighed for at søge på arbejdspladser, der er ledige stillinger indenfor vedkommende offentlig kommune og få

Tjenesteydelser til jobsøgende.

Arbejdsformidlingen yder forskellige services til jobsøgende, herunder:

- ❖ råd og vejledning til de jobsøgende, der modtager offentlig kontanthjælp eller arbejdsløshedsunderstøttelse fra en privat A-kasse, og som ifølge lovgivning har pligt til at være aktivt jobsøgende; deres curriculum vitae på Arbejdsformidlingens database
- ❖ råd og vejledning til de jobsøgende, der modtager offentlig kontanthjælp eller arbejdsløshedsunderstøttelse fra en privat A-kasse, og som ifølge lovgivning har pligt til at være aktivt jobsøgende;
- ❖ råd og vejledning til jobsøgende, der gennem uddannelse eller på anden vis søger at forbedre deres muligheder for at opnå beskæftigelse;
- ❖ råd og vejledning til jobsøgende om de for arbejdsmarkedet gældende lovregler og procedurer;
- ❖ kurser, seminarer, workshops m.v.

Jobcentrenes indretning og funktion

Det lændedekkeende net af jobcentre bygger tilsyneladende på "den åbne dørs princip" med fri adgang, d.v.s. ingen adgangskort eller indregistrering, forevisning af legitimisation eller andre formaliteter. Enhver kan således anonymt benytte jobcentrene til at søge arbejde. Personalet er tilsyneladende blevet trænet til at opføre sig meget diskrete: brugerne har ret til at benytte disse faciliteter uden at tale med personalet. De, der ønsker personlig betjening, behøver blot at aftale et møde eller henvende sig uformelt til jobcentrets personale.

Disse jobcentre udgør tilsyneladende et af hovedelementerne i det danske system for arbejdsformidling. Med deres geografiske spredning, offentlige tilgængelighed, uformelle stil og diskretion adskiller jobcentrene sig fra de andre institutioner – især kommunerne og de private A-kasser – der ligesom Arbejdsformidlingen beskæftiger sig med arbejdsformidling.

Kommuner og A-kasser befinder sig i den dobbeltrolle, at de dels skal hjælpe jobsøgende med at finde passende beskæftigelse, dels håndhæve reglerne for udbetaling af kontanthjælp og arbejdsløshedsunderstøttelse. Herved vil de af mange jobsøgende uvægerligt blive opfattet som kontrollører og magthavere snarere end som hjælpere.

I modsætning hertil har Arbejdsformidlingen den store fordel, at den udelukkende beskæftiger sig med arbejdsformidling og ikke med udbetaling af kontanthjælp eller arbejdsløshedsunderstøttelse. En vigtig del af arbejdet for Arbejdsformidlingen vel i og med, at den har haft mulighed for at møde og mødt op til et aftalt møde eller har sørget for at oprette deres curriculum vitae på Arbejdsformidlingens database. Men grundlæggende er det jobcentrenes opgave at være *hjælper-ikke-kontrollør*.

De fysiske rammer

På jobcentrene fungerer kommunikationen mellem Arbejdsformidlingen og brugerne på mangfoldige niveauer, herunder verbalt, gennem tegn såsom skilte og opslag, gennem lokalernes indretning, samt gennem andre virkemidler.

For såvidt angår den verbale kommunikation er det mit indtryk, at Arbejdsformidlingens medarbejdere instrueres til at opføre sig på en diskret, imødekommande og respektfuld måde til brugere og brugere, der forekommer både naturligt og behørigt. De siges at være trænet til at opføre sig som *hjælper-ikke-kontrollør*.

For såvidt angår kommunikation gennem tegn er det mit indtryk, at jobcentrene tilstræber en vis enkelhed. Det er næppe nogen tilfældighed, at lokalene – i modsætning til offentlige kontorer i mange lande – ikke er udstyret med advarselstavler og påbudsskilte. Ved hver arbejdsstation er der blot et lille skilt,

der lakonisk siger, at denne computer må anvendes til jobsøgning samt til at skrive ansøgninger. Der står ikke, at "anden brug af computeren er FORBUDT" eller lignende. Hvilket forekommer både naturligt og hensigtsmæssigt i lys af jobcentrenes opgave: at være *hjælper-ikke-kontrollør*.

For såvidt angår lokalets indretning er det mit indtryk, at Arbejdsformidlingen tilstræber at kommunikere til brugerne, at det står disse fuldstændig frit for, om de ønsker at passe sig selv eller at bede personalet om hjælp. Som nævnt stilles der ingen krav om forevisning af adgangskode eller information, indtastning eller tilsvarende. Skranken er således placeret på den ene side af passende afstand mellem Arbejdsformidlingens computer og brugernes. Ud fra et synspunkt ind fra gaden, kan tilsyneladende benytte lokalets computerterminaler i datastuen uden at blive tiltalt at eller komme i øjenkontakt med personalet. Ønsker vedkommende selv at kontakte personalet, er der normalt en eller flere medarbejdere lige i nærheden. Hvilket forekommer både naturligt og hensigtsmæssigt i lys af jobcentrenes opgave: at være *hjælper-ikke-kontrollør*.

For såvidt angår kommunikation gennem andre virkemidler er det mit indtryk, at der som udgangspunkt ikke kræves brugernavn eller adgangskode for at benytte jobcentrets computere. Således vil en jobsøgende have mulighed for *anonymt* at søge efter arbejde samt skrive en jobansøgning. Arbejdsformidlingens computer er tilgængeligt via et netværk, hvorfor systemets administrator principielt kunne overvåge og kontrollere, hvem der benyttede netværket til hvilket formål. Er logon med brugernavn og adgangskode påkrævet, vil brugerne med god grund kunne føle sig overvåget, uanset om de rent faktisk bliver overvåget eller ej, og nogle vil i så fald formentlig holde op med at benytte jobcentrene. Princippet om anonym adgang til computere forekommer således både naturligt og hensigtsmæssigt i lys af jobcentrenes opgave: at være *hjælper-ikke-kontrollør*.

Ændring af de fysiske rammer på AF Fredericia

Ifølge det for mig oplyste foretog AF Fredericia i perioden november-december 2006 følgende ændringer af de fysiske rammer:

- (1) 2 computerterminaler perifert placeret udenfor den primære datastue blev først arbejdsdisk og låst af for at arbejde lidt afsides uden for andre brugeres og personalets umiddelbare synsvinkel. Brugere på datastuen begyndte at gå på og på hinanden, hvilket nogle brugere med rette minder urenhængt med at bruge computer til søgning og indtastning af yderst personlige oplysninger. Ud fra sådanne brugeres synspunkt er der således sket en klar forringelse, hvilket forekommer både unødvendigt, ubegrundet, unaturligt og uhensigtsmæssigt i lys af jobcentrenes opgave: at være *hjælper-ikke-kontrollør*.

Brugerne har næppe den fornødne retslige interesse i at kræve jobcentrene indrettet på nogen bestemt måde, og det er derfor ikke nødvendigt at gennemføre relevante foranstaltninger. Jeg finder det også sandsynligt, at foretagne ændringer vil medføre formelle klager i nævneværdigt omfang. De fleste af jobcentres brugere er vel jobsøgende, der naturligvis vil søge oplysninger om jobtilbud. Nogle brugere kommer der for første gang og er ikke bekendt med, at der er sket forringelser. Atter andre er vant til at stille sig til tåls med det, de får tilbudt.

Derimod vil AF Fredericia's offentlige omdømme lide skade i den forstand, at jobcentrets nytteværdi for visse brugere vil blive lidt nedbrudt som en direkte konsekvens af de ovenfor berørte ændringer. For hver især er hver især en bruger i forening har gjort jobcentret mindre åbent, mindre tilgængeligt og mere kompliceret; vel at mærke tilsyneladende. De fleste brugere vil sandsynligvis blive rettet at leve op til de to hovedprincipper, nemlig "ikke-kontrollør" og "ikke-kompliceret". Ikke-kontrollør – bør man snarest føre tingene tilbage til dets hidtidige tilstand, hvilket også bør være i den centrale myndigheds og alle andre jobcentres interesse. ■

Disclaimer

OUR PUBLICATIONS AND RELATED SERVICES ARE INTENDED TO PROVIDE INFORMATION FOR ACADEMIC AND EDUCATIONAL PURPOSES ONLY. THEY DO NOT CONSTITUTE, NOR SHOULD THEY BE CONSTRUED AS CONSTITUTING, LEGAL ADVICE OF ANY KIND. NO OPINION BY THE ADVOCATE-GENERAL IS FINAL, AS WE MAY AT ANY TIME REVISIT AN ISSUE AND AMEND OR UPDATE OUR PRIOR FINDINGS.